

Konik muzealny

Rodzinna ścieżka zwiedzania (dla rodzin z dziećmi w wieku 5-9 lat)

Konik Muzealny to cykl weekendowych warsztatów dla rodzin z dziećmi, które odbywają się w różnych oddziałach Muzeum Narodowego w Krakowie. Formułą przypominają grę muzealną, której uczestnicy odwiedzają kolejne stanowiska z informacjami i zadaniami odnoszącymi się do wybranych dzieł sztuki. Na podstawie jednego z Koników powstała ścieżka edukacyjna do samodzielnego spaceru po jednej z galerii Muzeum Narodowego w Krakowie.

By skorzystać z materiałów edukacyjnych należy przed wizytą w Muzeum pobrać je ze strony internetowej, wydrukować i przynieść ze sobą. Przydadzą się również ołówek lub kredki. Niektóre papierowe elementy należy uprzednio wyciąć nożyczkami.

Artystki i muzy

Eleganckie damy i urodziwe dziewczęta z obrazów zwykle uparcie milczą i tylko, z niewzruszonym od wieków wyrazem twarzy, przyglądają się gościom odwiedzającym muzeum. Wyrwane z wieloletniego letargu, zapytane o historie ich życia milczą lub odpowiadają półsłówkami. Trzeba znać sposoby, by zachęcić je do zwierzeń. Jeśli już opanuje się tę trudną sztukę, wówczas oczarują nas opowieści o sławie, życiu na wsi, a nawet o ulubionych zajęciach rusalek...

Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku

Sukiennice

Rynek Główny 3

Prowadzenie i koncepcja warsztatów – Weronika Moskwa, Agnieszka Bajorska

Tekst i opracowanie graficzne – Weronika Moskwa

Koordynacja – Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Krakowie

Zespół ds. Programów dla Rodzin i Dzieci

Artystki i muzy

Witajcie w naszym Muzeum! Wejdźcie, zapraszamy serdecznie! Dziś to my oprowadzimy Was po Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku. My, to znaczy **kobiety z obrazów** wiszących na ścianach.

Czeka na Was **10 kart pracy**, a każda z nich dotyczy innego dzieła znajdującego się na ekspozycji.

Na kartach znajdziecie zadania do wykonania, a także informacje o nas, bohaterkach dzieł. Chcemy, żebyście mogli poznać nas lepiej. W końcu nie bez powodu trafiłyśmy na obrazy sławnych malarzy!

Byłyśmy **muzami** artystów nie tylko z powodu urody. Dziś opowiemy Wam nasze historie.

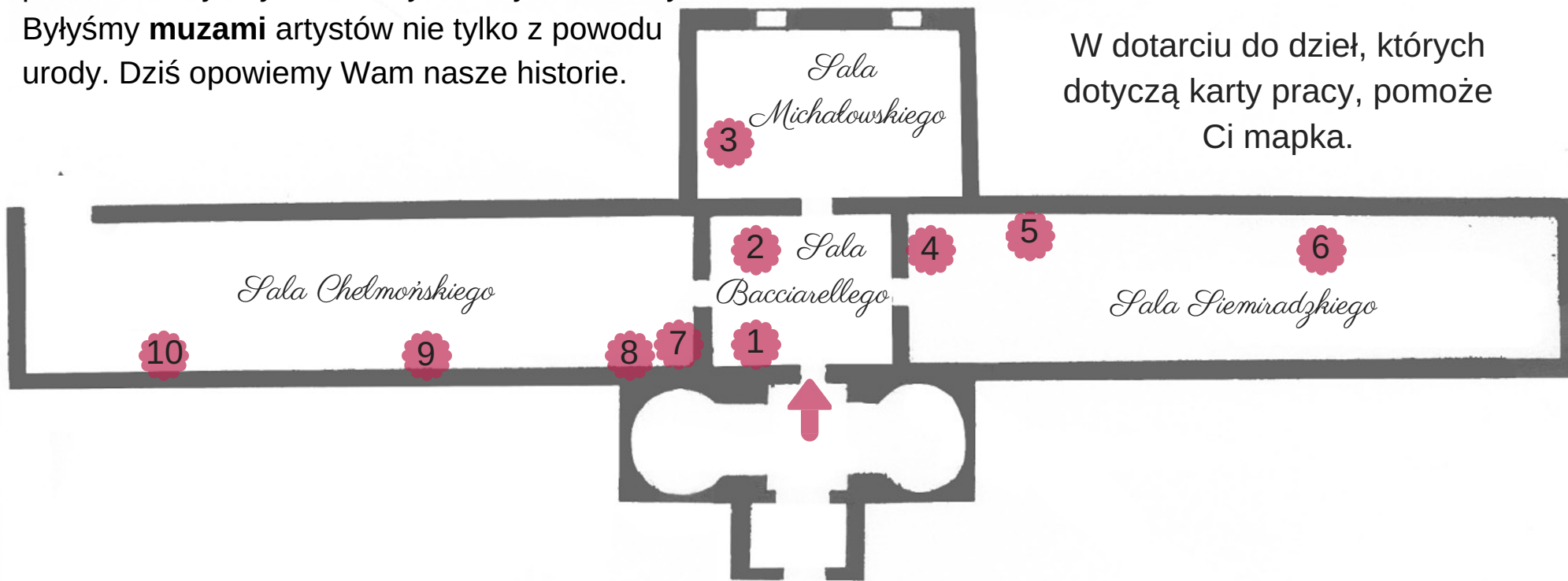
Do wykonania poszczególnych zadań przyda się ołówki, kredki oraz małe nożyczki.

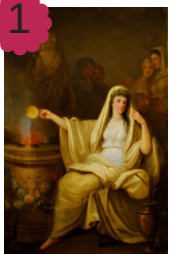
Nie zapomnij zabrać ich z domu!

UWAGA! Nie możesz używać nożyczek w galerii. Niezbędne elementy musisz wyciąć przed wejściem lub już po obejrzeniu wystawy.

W dotarciu do dzieł, których dotyczą karty pracy, pomoże Ci mapka.

Księżna czy bogini?

Odgadnięcie kim jestem to nie lada wyzwanie! Na obrazie przedstawiona zostałam w antycznych szatach i w wieńcu laurowym, zupełnie jakbym była starożytną **rzymską boginią**. Ale to tylko przebranie. Naprawdę nazywam się **Helena Potocka** i jestem **księżną**. Malarz, któremu pozowałam, przedstawił mnie jako boginię **ogniska domowego**, czuwająca nad świętym ogniem. Miało to pokazać wszystkim, że dorównuję bogini cnotami. Zapewne o sportretowanie mnie w taki sposób zadbał mój stryj, biskup Massalski, który zlecił namalowanie tego portretu. Chciał on bym została zapamiętana jako dama stateczna i oddana rodzinie. Ja wolałabym być jednak przedstawiona jako, na przykład, Hebe, bogini młodości i wdzięku. Tak została sportretowana Teofilia Radziwiłłowa, której portret znajduje się po lewej stronie od wejścia do Galerii.

Jeśli chcesz dowiedzieć się jak miała na imię owa bogini, w którą się wcieliłam, musisz rozwiązać małą łamigłówkę...

6	1	5	4	2	3
Z	J	S	I	O	W

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2	1	7	3	4	5	6
E	M	Y	R	K	U	R

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

4	2	1	3
S	A	M	R

1	2	3	4
---	---	---	---

3	5	2	6	4	1
T	R	A	N	U	S

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

6	1	3	4	2	5
A	J	N	O	U	N

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

1	2	4	3	6
---	---	---	---	---

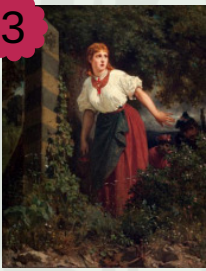
Wytworne damy

Pamiętaj, że nie możesz używać nożyczek w galerii. Karty wycinaj przed wejściem.

Psst... Czy nie czujesz się **obserwowany**? Rozglądnij się po sali! Ze ścian wpatruje się w Ciebie wiele par oczu. Wytworne damy przyglądają Ci się uważnie, a przy tym uparcie milczą. Jak sądzisz, co sobie myślą, gdy tak obserwują gości odwiedzających muzeum? A co by nam mogły powiedzieć? Ty też przyjrzyj się im uważnie. Zwróć uwagę na bogate stroje i eleganckie fryzury. I spójrz wszystkim głęboko w oczy! Możesz też wyciąć znajdujące się poniżej karty i zagrać nimi w Memory. Spróbuj znaleźć pary odkrywając tylko po dwie karty naraz.

Odważne dziewczę

Jeśli myślisz, że o **wolność Polski**, walczyli tylko mężczyźni, jesteś w błędzie! Kobiety też odegrały ważną rolę! W czasie **powstania styczniowego** ciężko pracowały przejmując opuszczone przez mężczyzn gospodarstwa, dzielnie wspierały swoich walczących mężów, ojców, braci lub narzeczonych, opatrywały ich rany, leczyły, przekazywały listy i tajne informacje i często, narażając własne życie, ukrywały rannych powstańców przed rosyjskim wojskiem nieprzyjaciela. Moim zadaniem było przeprowadzenie powstańców przez granicę zaborów, sobie tylko znanymi ścieżkami. Jestem prostą **dziewczyną ze wsi**, ale za to znam las jak własną kieszeń. Nie było to jednak łatwe zadanie! Musiałam cały czas być czujna, nasłuchiwać czy nie zbliżył się nieprzyjaciel... Dla niepoznaki nosiłam ze sobą **koszyk malin**, w razie gdyby ktoś mnie zatrzymał i pytał dlaczego wałęsam się po lesie.

Dzisiaj musisz mi trochę pomóc. Obok widzisz mapę przygranicznego lasu. Spróbuj zaznaczyć na niej trasę, którą powinnam wybrać, by bezpiecznie poprowadzić powstańców.

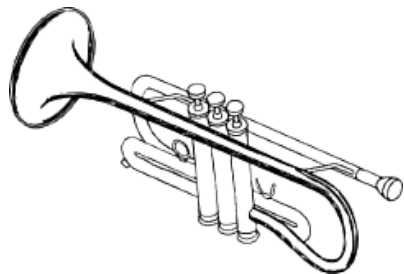
Legendarna królowna

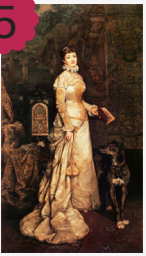

Mam na imię **Wanda**, a moim tatą był **król Krak** – być może o nim słyście. Podobno to właśnie jego imię brzmi w nazwie naszego miasta. Po jego śmierci władzę nad królestwem oddano w moje ręce. To wielka odpowiedzialność, ale byłam dobrą i sprawiedliwą władczynią. Niestety, szybko znalazł się ktoś, kto chciał mi moje ziemie odebrać. **Książę niemiecki** Rydygier postanowił mnie poślubić i w ten sposób przejąć władzę w moim grodzie. Co gorsza, groził wojną w razie gdybym go odrzuciła! Postanowiłam poświęcić się dla moich poddanych i rzuciłam się do Wisły. Tylko w ten sposób mogłam uchronić ich od wojny. Pamięć o mnie przetrwała w świętojańskim obrzędzie puszczania **wianków** na Wiśle, a legendę o mnie zna większość Polaków.

Czy znasz jeszcze inne słynne **legendy**? Wśród wymienionych w ramce polskich legend spróbuj wskazać te, które związane są z **Krakowem**. Jeśli nie znasz którejś z opowieści, koniecznie zapamiętaj jej tytuł i sprawdź w domu, o czym opowiada. A może zna ją towarzyszący Ci dorosły? Poproś go o pomoc.

O dwóch wieżach
i dwóch braciach
O bazyliisku
O złotej kaczcze
O Panu Twardowskim
O Stańczyku
O mostku czarownic
O dzwonie grzesznika
O hejnale mariackim
O Szewczyku
O trzech braciach

Sławna aktorka

Pamiętaj, że nie możesz używać nożyczek w galerii. Karty wytnij przed wejściem.

Nazywam się **Helena Modrzejewska**. Słyszeliście już o mnie? Byłam bardzo znaną aktorką. I to nie tylko w **Krakowie**, ale również w **Stanach Zjednoczonych**, gdzie mieszkałam przez długi czas. Byłam naprawdę wielką gwiazdą! **Aktorstwo** to jednak nie tylko sława, ale i ciężka praca. Musiałam uczyć się różnych języków, ćwiczyć głos, dbać o kondycję i zapamiętywać długie kwestie. W dodatku, jak każdy aktor, musiałam umieć wcielać się raz w role komediowe, a raz tragiczne.

Spróbuj i Ty swoich sił w aktorstwie. Na kartach obok znajdziesz wypisane różne czynności. Postaraj się udawać, że wykonujesz jedną z nich, a towarzyszący Ci dorośli niech spróbują odgadnąć co robisz. Następnie zamieńcie się rolami! Możesz też samodzielnie wymyślić jakąś inną scenkę do odgrywania.

JAZDA
SAMOCHODEM

TANKOWANIE
SAMOCHODU

WĄCHANIE
KWIATKÓW

PUSZCZANIE
LATAWCA

SPRZĄTANIE

PRZEJŚCIE PO
CZERWONYM
DYWANIE

LEPIENIE
BAŁWANA

GOTOWANIE

.....
.....

.....
.....

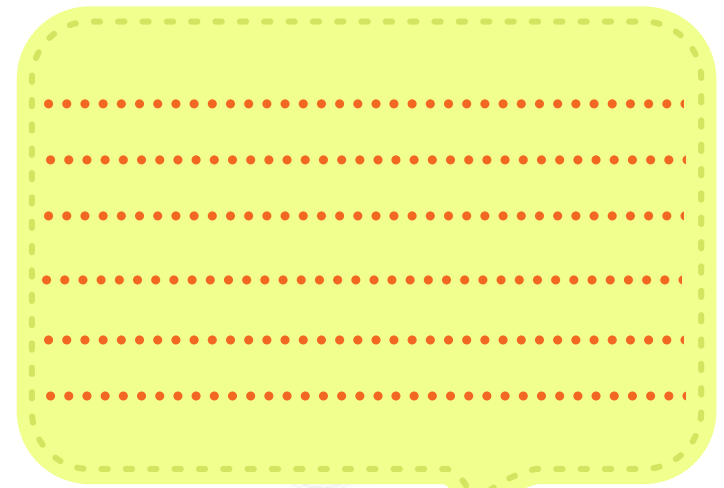

Bogini miłości

Moje imię brzmi **Wenus**, a w Grecji nazywają mnie **Afrodyta**. Czy już o mnie słyszałeś? Na pewno! Jestem starożytną boginią miłości. Żadna inna bogini nie jest tak często przedstawiana w dziełach sztuki. Moje wizerunki rzeźbili artyści starożytni, malowano mnie w czasach renesansu i baroku, potem w XVIII i XIX wieku, a nawet w dziełach sztuki współczesnej! Jestem obecna w całej historii sztuki. Nic dziwnego, w końcu to ja jestem najpiękniejsza...

Każdy zna też mojego syna, **Amora**. Wystarczy, że trafi kogoś strzałą w serce, a ten zakocha się w pierwszej spotkanej osobie. Wyśmienitym łucznikiem jest ten mój synek. A jaki z niego psotnik!

Rzeźbiarz, przedstawił nas w chwili, gdy Amor szepcze mi coś do ucha. Czy domyślasz się co takiego? Może mówi mi co zmalował albo w kim tym razem zakochał się Zeus? Spróbuj coś wymyślić i uzupełnij dymek.

Tajemnicza rudowłosa

Kim jestem? Tego nie wie nikt! Ale obraz z moim wizerunkiem wywołuje silne emocje i jest bardzo znany. Gdy **Władysław Podkowiński** pokazał swoje dzieło na wystawie, nie wszystkim się on podobał. Uznano go za zbyt odważny. Wszyscy też zastanawiali się kim jestem ja, tajemnicza rudowłosa... Plotkowano, że może jestem wielką miłością malarza, która jednak nie odwzajemnia jego uczuć. Może jestem Ewą Kotarbińską, którą artysta poznał podczas letniego pobytu w pałacu w Chrzęsnem pod Warszawą? A może tylko tworem jego wyobraźni? Pozostanie to tajemnicą...

Nigdy też nie dowiemy się dlaczego artysta postanowił obraz zniszczyć. Podkowiński **pociął płótno** nożem. Pomimo naprawy (konserwacji) ślady złości malarza są widoczne do dziś. To ciekawe, że silne, choć ciągle nieznanne nam, emocje towarzyszyły zarówno powstaniu jak i zniszczeniu obrazu.

Teraz Ty spróbuj podjąć wyzwanie, przed którym stanął Podkowiński i narysuj **SZAŁ**. Szał to po prostu silne emocje. Spróbuj je wyrazić na papierze.

Skoro już narysowałeś SZAŁ, to teraz, jeśli chcesz, spróbuj ten SZAŁ rozładować – w domu zniszcz w dowolny sposób to, co narysowałeś. Jeśli tylko nie będzie Ci szkoda! 🏠

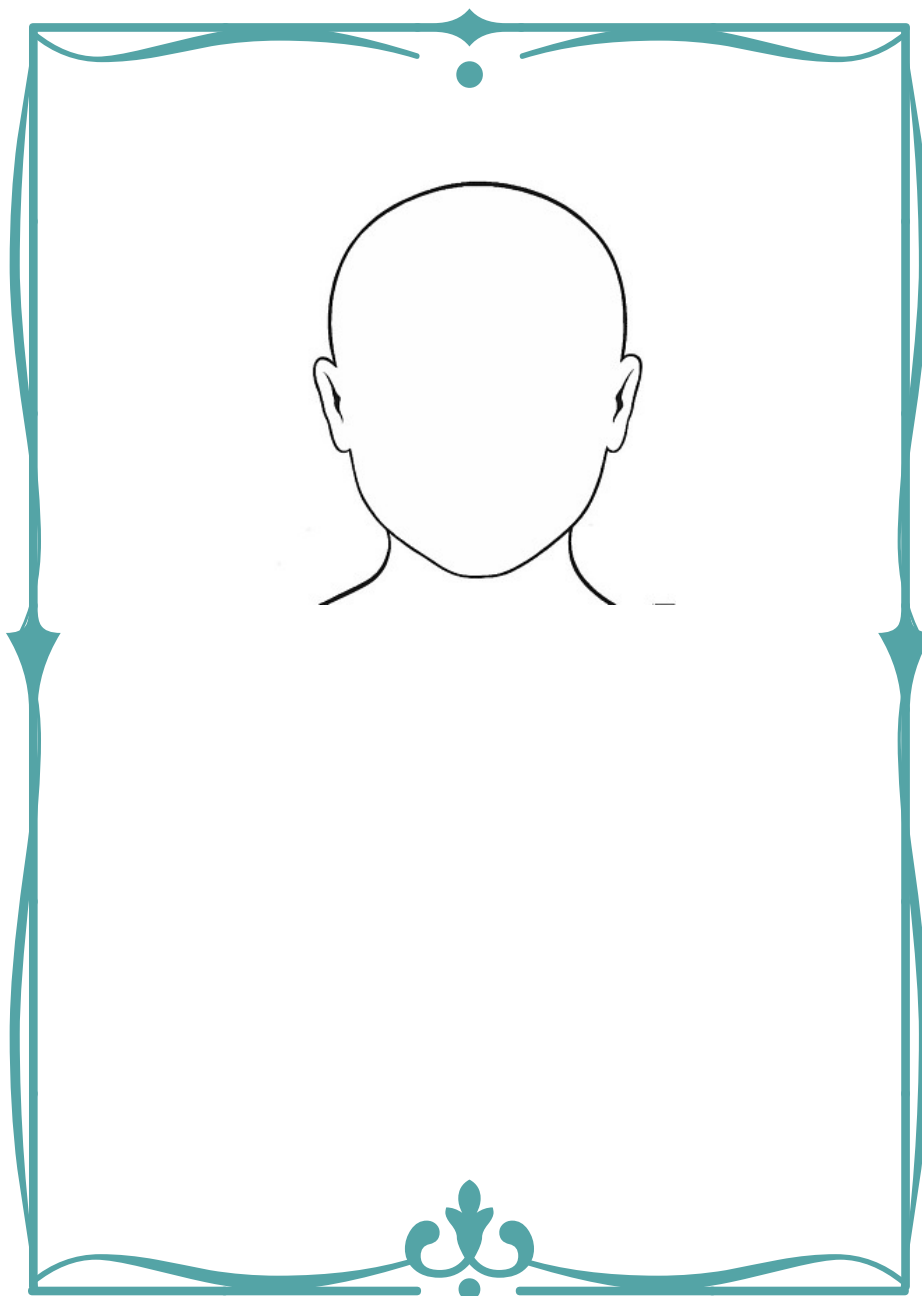

Utalentowana malarka

Spośród wszystkich przedstawień kobiet, znajdujących się w tej Galerii, ten jest wyjątkowy, bo namalowany przez kobietę. Przeze mnie! Nazywam się **Anna Bilińska-Bohdanowicz** i jestem **malarką**. Byłam pierwszą Polką, która uzyskała wykształcenie na profesjonalnym, akademickim poziomie. Nie było to łatwe! W moich czasach cenionymi malarzami zostawali niemal wyłącznie mężczyźni. Chciałam to zmienić. Planowałam otworzyć szkołę malarstwa dla kobiet, ale z powodu choroby serca nie zdążyłam. Dobrze, że dzisiaj dziewczynki mogą już być kim chcą. W swoim autoportrecie postanowiłam przedstawić się w fartuchu malarskim z paletą i pędzlami w dłoniach, ponieważ jestem dumna z tego, że udało mi się zostać znaną i cenioną artystką.

A jak Ty przedstawiłbyś się na swoim **autoportrecie**? Narysuj siebie jako kogoś, kim chciałbyś zostać w przyszłości. Może jako aktora lub sławną malarkę?

Dziewczyna z Bronowic

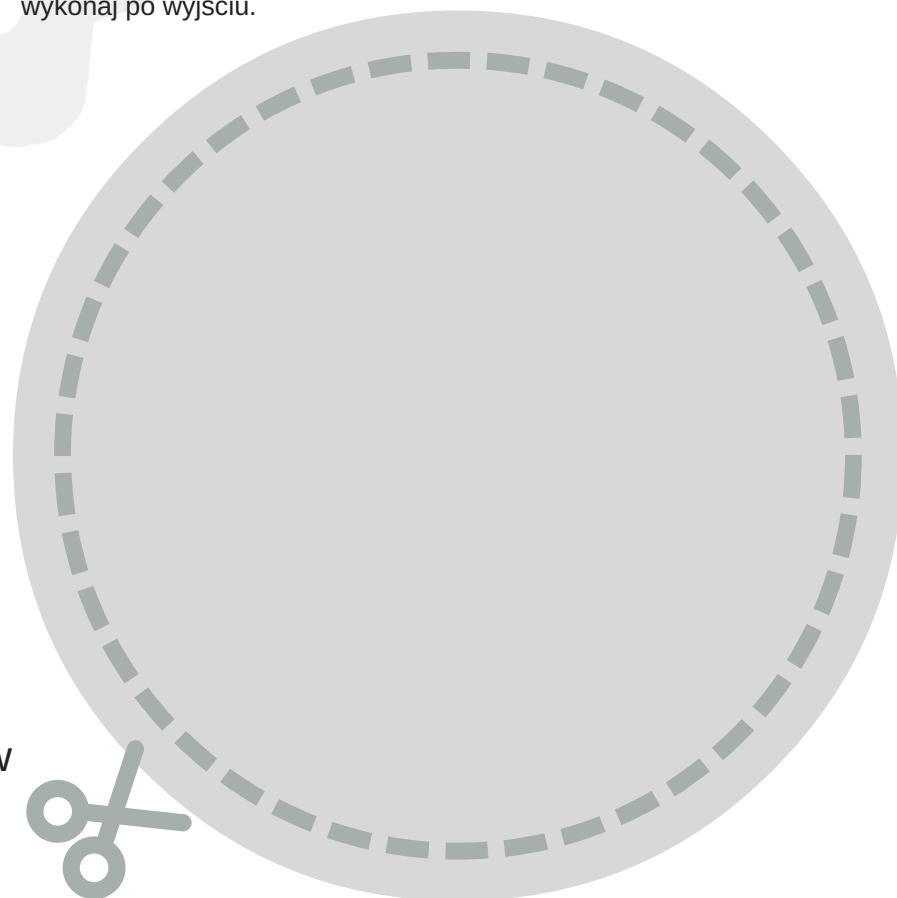
Co to się u nas działo! Wy pewnie nie pamiętacie, jesteście stanowczo za młodzi, ale ja pamiętam doskonale. Ponad 100 lat temu zaroilo się na tej naszej wsi od wszelkiego rodzaju artystów i pisarzy. Nagle wszyscy się zachwycili **wiejskim życiem**. Przyjeżdżali tu z miasta, by uwiecznić pejzaże i sceny z codziennego życia. Wszyscy malarze chcieli tworzyć **portrety wiejskich kobiet**, tak im się podobały te nasze haftowane gorsety, kwieciste chusty i błyszczące paciorki na szyjach. I mną się zachwycił jeden artysta.

Twoim kolejnym zadaniem będzie wykonanie tradycyjnej **wycinanki**. W tym celu wytnij z karty kółko, następnie złóż je na pół i jeszcze raz na pół i wytnij w nim otwory różnych kształtów i rozmiarów. Rozłóż kółko i gotowe!

Tego rodzaju wycinanki są jednym z wielu przykładów **sztuki ludowej** i były bardzo popularne w moich czasach. Służyły do ozdabiania wiejskich chat.

Pod koniec XIX wieku Kraków był znacznie mniejszy niż jest dziś, a Bronowice nie były jego częścią, a podkrakowską wsią.

Pamiętaj, że nie możesz używać nożyczek w galerii. To zadanie wykonaj po wyjściu.

Rusalka

Czy wiecie kim jesteśmy? **Rusalkami!** Zostawały nimi panny, które zmarły nim zdążyły wyjść za mąż. Jesteśmy równie piękne co **niebezpieczne**. Uwielbiamy się bawić, lecz pojawiajemy się tylko nocą. Ale nie bawimy się same, do zabaw wciągamy chłopców. Zawsze do nas przychodzą, przywabieni naszym urokiem, nieświadomi jakie jesteśmy groźne. **Tańczymy** z nimi do białego rana, aż całkowicie opadną z sił. Albo **łaskoczemy** ich aż do utraty tchu.

Zazwyczaj artyści przedstawiali nas jako zielonowłose nimfy, stworzenia fantastyczne, jednak w wizji Witolda Pruszkowskiego jesteśmy hożymi dziewczętami w ukraińskich strojach. Mamy piękne, wzorzyste spódnice, białe koszule, na głowach wianki a na szyjach zawieszane **czerwone korale**. Takie korale możesz łatwo zrobić samemu. Wytnij z karty czerwone trójkąty i zwiń je zaczynając od podstaw tak aby utworzyły koraliki, takie jak na obrazku. W domu możesz wykonać więcej takich koralików z kolorowego papieru, wzmocnić je klejem i nawlec wszystkie na sznurek. Będą wspaniałym prezentem dla mamy!

Pamiętaj, że nie możesz używać nożyczek w galerii. Trójkąty wytnij przed wejściem.

Artystki, muzy i Ty! Dorysuj siebie na portrecie.

